

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบตัดขวาง (Cross - Sectional Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงวิธีการดูแลรักษาฟันปลอมในผู้สูงอายุและ ประเมินความรู้ และแหล่งความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาฟันปลอมในผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุ ที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 115 คน เป็นชาย 28 คน เป็นหญิง 87 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และวิเคราะห์ข้อมูลโดย คำนวณค่าความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากที่สุด (ร้อยละ 75.7) และเป็นหม้ายมากที่สุด (ร้อยละ 46.1) จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด (ร้อยละ 44.3) มีอาชีพข้าราชการบำนาญ (ร้อยละ 31.3) และมีรายได้มากกว่า 10,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 20.9) ส่วนรายได้ของครอบครัวมีมากกว่า 30,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 25.2) ได้รับสิทธิข้าราชการ มากที่สุด (ร้อยละ 53.9) ส่วนมากใช้ฟันปลอมบางส่วนชนิดที่ถอดได้ (ร้อยละ 67.8) และใช้ฟันปลอมที่ทันตแพทย์ทำ (ร้อยละ 77.4) ทำความสะอาดฟันปลอมที่ใช้ทุกครั้งหลังอาหาร (ร้อยละ 56.5) ทำความสะอาดฟันปลอมหลังรับประทานอาหารโดยวิธี ใช้ยาสีฟันหรือครีมทำความสะอาดฟันปลอมร่วมกับการใช้แปรงทำความสะอาด มากที่สุด (ร้อยละ 47.0) มีการป้องกันฟันปลอมแตกในระหว่างการทำความสะอาดฟันปลอมที่ใช้โดยขณะทำความสะอาดฟันปลอมจะมีอ่างบัวหน้ารองรับเพื่อป้องกันไม่ให้ฟันปลอมตกแตกทุกครั้ง (ร้อยละ 41.0) มีวิธีการดูแลรักษาความสะอาดฟันปลอมแบบถอดได้โดยถอดฟันปลอมออกมาแช่น้ำก่อนนอนทุกครั้ง (ร้อยละ 46.2) และมีวิธีการดูแลรักษาความสะอาดฟันปลอมแบบติดแน่นโดยทำความสะอาดทุกครั้งหลังรับประทานอาหาร (ร้อยละ 43.48) รับความรู้ วิธีการดูแลรักษาความสะอาดฟันปลอมจากทันตแพทย์/ผู้ทำฟันปลอม (ร้อยละ 69.56) ได้รับแหล่งที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการดูแลรักษาความสะอาดฟันปลอม จากทันตแพทย์/ทันตบุคลากร (ร้อยละ 47.82) ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพร่วมด้วยเพื่อให้เกิดความกระจ่างในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้อง

Abstract

This cross-sectional study was designed to investigate the oral hygiene care for dentures in the older people. The knowledge and the oral health care resources about taking care of denture in these people were also studied. The subjects were older people who attended a senior day centre at Faculty of Nursing, Chiang Mai University. 115 of them, 28 males and 87 females were interviewed. Descriptive statistics was used in data analysis.

The results showed that most of the older people attending this senior day centre were female (75.5 %). Most of them were widow (46.1 %). 44.3 % had 4 years of education. 31.3 % were retired government officers. 20.9 % had an average income more than 10,000 baht per month. 25.5 % had family income more than 30,000 baht per month. 53.9 % received the health care benefit from the government.

67.8 % wore removable partial dentures and followed the advise from the dentists to take of their dentures (77.4 %). 56.5 % always cleaned their dentures after meals. Most of them (47.0 %) used toothpaste or denture cream and toothbrush to clean their dentures. 41.0 % protected the breakage of dentures while cleansing by having a water container. 46.2 % put their dentures in water container before going to bed.

In older people who fixed prostheses, 43.5 % always cleaned (using water rinsing) after meals. 69.6 % had knowledge about how to take of denture.

47.8 % received the information from dental personnels. For further investigation, qualitative study should be concluded to explain other aspects of denture cleansing behavior in older people.